

ATATÜRK İLKELERİ

ATATÜRK İLKELERİ

CUMHURİYETÇİLİK

LAİKLİK

DEVLETÇİLİK

MİLLİYETÇİLİK

HALKÇILIK

İNKILAPÇILIK

SOSYAL BİLGİLERİN SESİ

sosyalbilgilerinsesi

ATATÜRK İLKELERİ

Atatürk'ün toplumun ve devletin gelişmesi amacıyla akıl ve bilimi esas alan siyasal, ekonomik, toplumsal alanlardaki düşüncelerine "Atatürkçülük" denilmektedir.

Atatürk tarafından ortaya konulan, temelini Atatürkçü düşüncenin oluşturduğu, tam bağımsızlığı ve çağdaşlaşmayı sağlamayı amaçlayan ilkelere "Atatürk İlkeleri" denir.

CUMHURİYETÇİLİK

Cumhuriyetçiliğin Anahtar Kelimeleri

Milli Egemenlik, Milli İrade, Seçme ve Seçilme, Siyasi, Çok Partili Hayat, Siyasi Partiler, Kamuoyu, Demokrasi, Oy verme, Kadınların Seçme ve Seçilme hakkı.

SOSYAL BİLGİLERİN SESİ

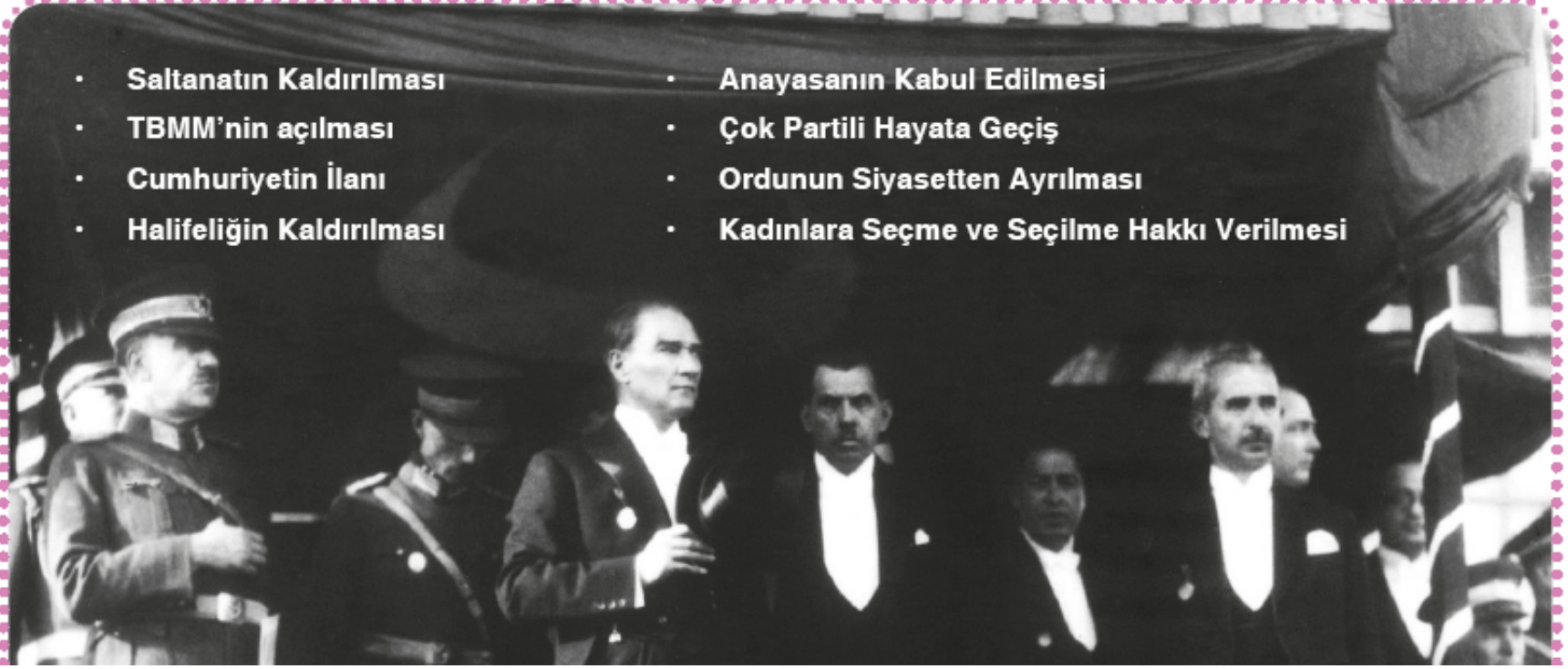
sosyalbilgilerinsesi

CUMHURİYETÇİLİK

• Cumhuriyetçilik İlkesine Göre Yapılan İnkılaplar

- Saltanatın Kaldırılması
- TBMM'nin açılması
- Cumhuriyetin İlanı
- Halifeliğin Kaldırılması
- Anayasanın Kabul Edilmesi
- Çok Partili Hayata Geçiş
- Ordunun Siyasetten Ayrılması
- Kadınlara Seçme ve Seçilme Hakkı Verilmesi

MİLLİYETÇİLİK

Milliyetçiliğin Anahtar Kelimeleri

Ulusal / Milli, Türk, Bağımsızlık, Millet sevgisi, Vatan Sevgisi ,İrkçılığa karşı olma ,Bağımsızlık, Ulusal (milli) benlik, Ulusal (milli) bilinç, Ulusal (milli) bağımsızlık, Milli Birlik ve Beraberlik, Ortak dil, Ortak kader.

MİLLİYETÇİLİK

TBMM'nin Açılması
(Başındaki TÜRK ibaresinden)
İstiklâl Marşı'nın kabulü
Kapitülasyonların Kaldırılması
Kabotaj Kanununun Kabulü
Türk Tarih Kurumu'nun Açılması
Şirketlerin Millileştirilmesi
Yabancı Okulların MEB'e Bağlanması
Ordunun Siyasetten Ayrılması
İzmir İktisat Kongresi toplanması
Türk Dil Kurumu'nun Açılması

TÜRKİYE
BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

SOSYAL BİLGİLERİN SESİ

sosyalbilgilerinsesi

HALKÇILIK

Halkçılığın Anahtar Kelimeleri

Eşitlik, Ayrımcılık olmaması, Sosyal Devlet,
Sosyal Adalet, Dayanışma, Halkın Yararı,
Topluma Hizmet, İnsan Sevgisi, Kadın Erkek
Eşitliği.

HALKÇILIK

- Medeni Kanununun Kabul Edilmesi
- Kadınlara Siyasi Hakların Verilmesi
- Cumhuriyetin İlanı
- TBMM'nin Açılması
- Aşar Vergisinin Kaldırılması
- Tevhidi Tedrisat Kanunu
- Soyadı Kanunu
- Kılık Kıyafet Kanunu

LAİKLİK

Laikliğin Anahtar Kelimeleri

Din ve devlet işleri, Akıl ve Bilim, İnanç ve İbadet Özgürlüğü,
Din ve Vicdan Özgürlüğü, Din,
Devletin Dininin Olmaması, Din ve Mezhepler.

LAİKLİK

- Saltanatın Kaldırılması
- Halifeliğin Kaldırılması
- Tevhid-i Tedrisat Kanunu
- Tekke ve Zaviyelerin Kapatılması
- Medeni Kanun'un Kabul Edilmesi
- Dini Unvanların Yasaklanması
- Medreselerin Kapatılması
- Şeriyye ve Evkâf Vekaletinin Kaldırılması

Osmanlı İmparatorluğunun 36. ve son padişahı Sultan Vahdettin

DEVLETÇİLİK

Devletçiliğin Anahtar Kelimeleri

Ekonomi, Karma Ekonomi, Teşebbüs, Özel Teşebbüs, Kalkınma, Devletin Yatırım Yapması, Sanayi, Banka, Fabrika, İktisat, Planlama.

DEVLETÇİLİK

- Etibank ve Sümerbank'ın Kurulması
- 1. Beş Yıllık Kalkınma Planı
- Teşvik-i Sanayi Kanunu'nun çıkarılması
- Fabrikaların Kurulması
- Yabancı İşletmelerin Satın Alınması
- MTA'nın Açılması
- Devlet Demir Yolları'nın (TCDD) Kurulması

Atatürk'ün 1947 yılında açılışına katıldığı Nazilli Sümerbank Basma Fabrikası

İNKILAPÇILIK

İnkılapçılığın Anahtar Kelimeleri

**Yenilik, Çağdaşlaşma, Dinamik, Akıl ve Bilim,
Gelişme, Batılılaşma, Modern, Çağdaş,
Değişim, Gelişim, İnkılap, Uygarlık, Medeni.**

SOSYAL BİLGİLERİN SESİ

sosyalbilgilerinsesi

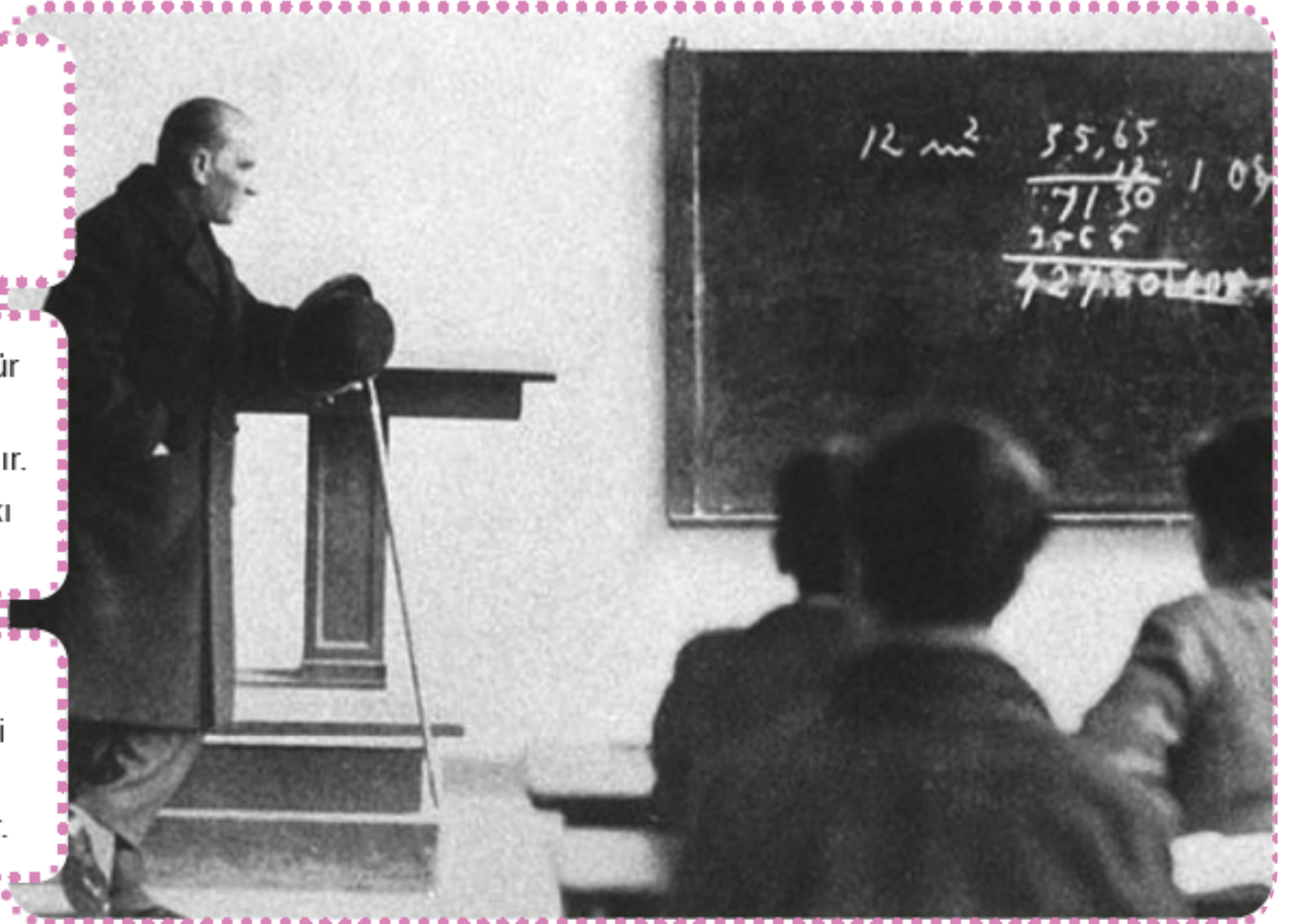

ATATÜRK İLKELERİNİN ORTAK ÖZELLİKLERİ

Aklı ve bilimi esas alır.
Türk milletinin
ihtiyaçlarından doğmuştur.
Taklitçi değil millidir.

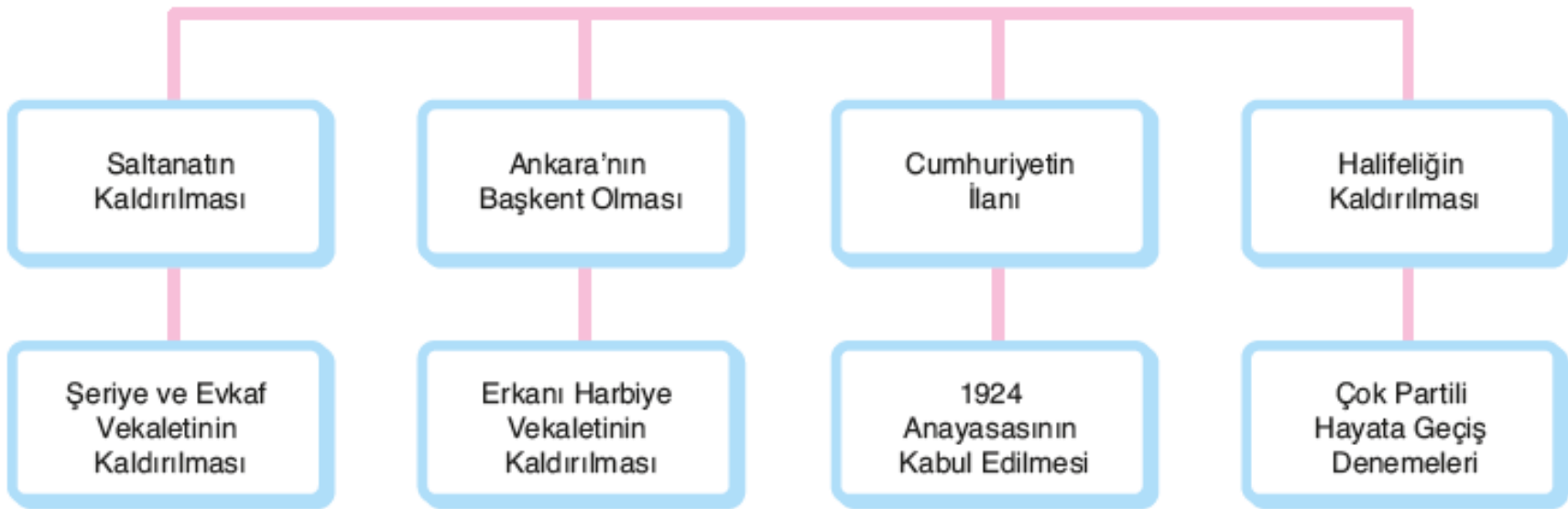
Kaynağı Türk milli kültürüdür
Milli egemenlik ve
bağımsızlık temeline dayanır.
Kabul edilmesinde dış baskı
ve zorlama yoktur.

Evrensel ve barışçıldır.
Birbirleriyle uyumlu, birbirini
tamamlayıcıdır.
Uygulamaya da yansımıştır.

SİYASİ ALANINDA YAPILAN İNKILAPLAR

SALTANATIN KALDIRILMASI

(1 KASIM 1922)

Saltanatın milli egemenliğe aykırı olması, ülke içindeki iki başlılığın mevcut olması, Padişahın ve İstanbul hükümetinin milli mücadele karşısı bazı faaliyetlerde bulunması, Lozan Barış Görüşmelerine TBMM'nin yanında Osmanlı Hükümeti'nin de çağrılmış olması, Osmanlı Devleti'nin Mondros Ateşkes Antlaşması ile fiilen Mudanya Ateşkes Antlaşması ile de hukuken sona ermesi gibi nedenler Saltanatın kaldırılma nedenleri arasında yer alır.

SALTANATIN KALDIRILMASI (1 KASIM 1922)

SALTANATIN KALDIRILMASININ SONUÇLARI

- 1. İki başlı yönetim anlayışı sona ermiştir.**
- 2. Ulusal egemenliğin önü açılmıştır.**
- 3. Lozan'da çıkarılmaya çalışılan ikilik önlendi.**
- 4. Laiklik yolunda ilk adım atıldı.**
- 5. Halifelik TBMM'ye bağlandı.**
- 6. Osmanlı devleti resmen sona erdi.**
- 7. Devlet başkanlığı ve rejim sorunu ortaya çıktı.
(Cumhuriyet ilan edilecektir.)**

SALTANATIN KALDIRILMASI **(1 KASIM 1922)**

Saltanatın Kaldırılmasının Atatürk İlkeleri ile İlişkisi:

Cumhuriyetçilik : Millet egemenliğine geçilmesi.

Halkçılık : Halkın yararına olan bir uygulama.

Laiklik : Din ve devlet işleri ayrıldı.

İnkılapçılık : Çağdaş uygulama.

ANKARA'NIN BAŞKENT OLMASI (13 EKİM 1923)

Osmanlı devletinin başkenti İstanbul'du Ancak İstanbul işgal altında olduğu için güvenli değildi. AnkaraTemsil heyetinin merkezi ve Millî Mücadelenin karargâhı konumundaydı. TBMM'de verilen bir önerge ile 13 Ekim 1923'te Ankara resmen Başkent ilan edildi.

Anadolu'nun ortasında güvenli ve her yere yakın bir yer konumda olması, TBMM'nin burada açılması, Millî mücadelenin buradan idare edilmesi, ulaşım ve haberleşme imkânları bakımından elverişli olması gibi nedenler Ankara'nın başkent olmasının nedenleri arasında yer alır.

SOSYAL BİLGİLERİN SESİ

sosyalbilgilerin sesi

Cumhuriyet'in İlan Edilme Gerekçeleri

- 1-Ulus egemenliği düşüncesinin tam olarak gerçekleştirilmek istenmesi.**
- 2- Rejim tartışması ve devlet başkanlığı sorunlarının çözümlenmek istenmesi.**
- 3- Meclis hükümeti sisteminin getirmiş olduğu sorunların çözümlenmek istenmesi.**
- 4- Yeni kurulan Devletimizin bir adının olmaması.**
- 5- Fethi Okyar hükümetinin istifasından sonra hükümetin bir türlü kurulamaması.**

CUMHURİYETİN İLANININ SONUÇLARI

İlk Cumhurbaşkanı

Mustafa Kemal Atatürk

İlk Başbakan

İsmet İnönü

İlk Meclis Başkanı

Ali Fethi Okyar

SOSYAL BİLGİLERİN SESİ

sosyalbilgilerinsesi

CUMHURİYETİN İLANININ ATATÜRK İLKELERİ İLE İLİŞKİSİ

Hangi Atatürk ilkesiyle ilgilidir?

Cumhuriyetçilik:

Millet Egemenliğine geçilmesi.

Halkçılık:

Halkın faydasına bir uygulama

İnkılapçılık:

Çağdaş uygulama

SOSYAL BİLGİLERİN SESİ

sosyalbilgilerinsesi

HALİFELİĞİN KALDIRILMASI (3 MART 1924)

KALDIRILMA NEDENLERİ

1. Cumhuriyet yönetimi ile halifeliğin bağdaşmaması.
2. Halife Abdülmecit efendinin devlet başkanı gibi hareket etmesi.
3. Halifeliğin Laikliğin önünde önemli bir engel olarak görülmesi.
4. Yapılacak yenilik ve inkılapların önünün açılmak istenmesi.
5. Eski rejime dönme taraftarları halifeyi ve halifelik makamını kullanmaya başlamaları.
6. Ulusal egemenlik anlayışını kuvvetlendirmek.

HALİFELİĞİN KALDIRILMASI

(3 MART 1924)

SONUÇLARI

- 1. Laikliğin önündeki en büyük engel kaldırıldı.**
- 2. İnkılaplar için elverişli bir ortam hazırlandı.**
- 3. Ulusal egemenlik güçlendi.(cumhuriyetçilik)**
- 4. Ümmetçilikten ulusalcı düşünceye geçildi.(milliyetçilik)**
- 5. Rejim karşıtlarının dayanak noktası kaldırıldı.**
- 6. Osmanlı ailesinin ve onları kullanmak isteyen kişilerin tekrardan saltanat ve hilafet isteyebileceği için Osmanlı ailesi yurt dışına çıkarıldı.**

HALİFELİĞİN KALDIRILMASININ ATATÜRK İLKELERİ İLE İLİŞKİSİ

Hangi Atatürk
ilkesiyle ilgilidir? >

Cumhuriyetçilik:
Ulus Egemenliği güçlendi.

Laiklik:
Din ve Devlet işleri birbirinden ayrıldı.

SOSYAL BİLGİLERİN SESİ

sosyalbilgilerinsesi

3 MART 1924

HALİFELİĞİN KALDIRILMASININ YANINDA AYNI TARİHTE

3 Mart 1924'te Yapılan Diğer Yenilikler

Tevhid-i Tedrisat Kanunu çıkarıldı. Şerriye ve Evkaf Vekâleti kaldırıldı. Erkan-ı Harbiye Vekâleti kaldırıldı.

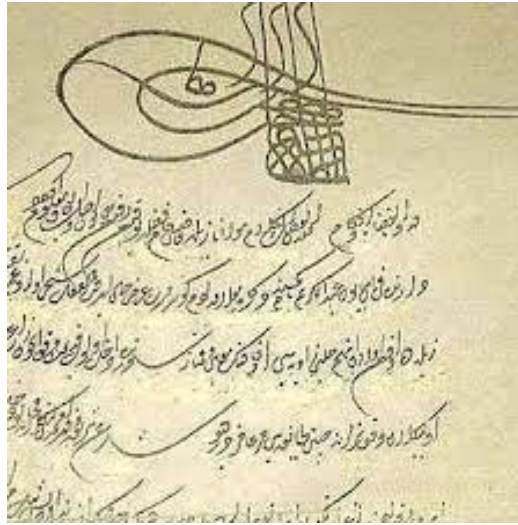
SOSYAL BİLGİLERİN SESİ

sosyalbilgilerinsesi

ŞERİYE VE EVKAF VEKALETİNİN KALDIRILMASI (3 MART 1924)

Şeriye ve Evkaf vekaleti dini kurallara göre yönetilen, başında şeyhülislamın bulunduğu kurumdu. Osmanlı devletinde din işleri ve vakıflar bu kurum tarafından idare ediliyordu. Şeriye ve Evkaf Vekaleti kaldırılınca, din işlerini yürütmek üzere Diyanet İşleri Başkanlığı, Evkaf (Vakıf) işleri için Vakıflar Genel Müdürlüğü kuruldu. Böylece din işleri siyasetin dışına çıkarılarak laik devlet anlamında önemli bir adım atıldı ve çağdaş devlet olma yolunda önemli bir aşama kaydedilmiş oldu.

SOSYAL BİLGİLERİN SESİ

sosyalbilgilerinsesi

1924 ANAYASASININ KABULÜ

(20 NİSAN 1924)

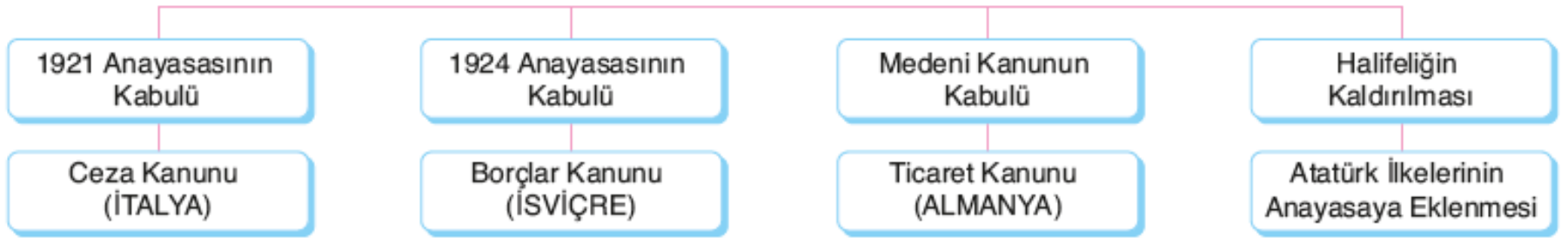
1921 Anayasası olağanüstü dönemin ihtiyaçlarına yönelik olarak hazırlanmıştı. Koşulların değişmesi ve Cumhuriyet'in ilanı ile 1921 Anayasası ihtiyaçları karşılayamamış ve yeni bir anayasa ihtiyacı doğmuştur. TBMM, devletin temel kurumlarını ve yetkilerini belirlemek, vatandaşların temel hak ve hürriyetlerini anayasa ile koruma altına almak için TBMM 20 Nisan 1924'te, 1924 anayasasını kabul etmiştir. 1924 Anayasası ile;

1. 1928 yılında "Devletin dini İslam'dır." maddesi çıkartıldı. Böylece anayasa laik bir özellik kazandı.
2. 1934 yılında kadınlara da seçme-seçilme hakkını veren madde anayasaya eklendi. Böylece siyasi alanda kadın-erkek eşitliği sağlandı.
3. 1937 yılında Atatürk ilkeleri anayasaya girdi.

HUKUK ALANINDA YAPILAN İNKILAPLAR

HUKUK ALANINDA YAPILAN YENİLİKLER

MEDENİ KANUNUN KABULÜ

(17 ŞUBAT 1926)

Neden İsviçre Medeni Kanunu Örnek Alındı ?

- 1. Avrupa'da yayınlanan en son, en güncel ve en modern medeni kanun olması.**
- 2. Türk aile yapısına ve aile kültürüne en uygunu olması.**
- 3. Sorunlara akılcı ve pratik çözümler getirmesi.**
- 4. Çağın ihtiyaçlarına cevap verebilecek nitelikte olması.**

MEDENİ KANUNUN KABULÜ **(17 ŞUBAT 1926)**

Türk Medeni Kanunu ile Getirilen Yenilikler

- 1- Resmî nikâh zorunlu hâle getirildi.**
- 2- Tek eşle evlilik esası getirildi.**
- 3- Boşanmada kadın-erkek eşitliği sağlandı.**
- 4- Mirasta kadın-erkek eşitliği sağlandı.**
- 5- Kadınlara istediği mesleği yapma hakkı tanındı.**

MEDENİ KANUNUN KABULÜ **(17 ŞUBAT 1926)**

Türk Medeni Kanunu ile Getirilen Yenilikler

- 1- Resmî nikâh zorunlu hâle getirildi.**
- 2- Tek eşle evlilik esası getirildi.**
- 3- Boşanmada kadın-erkek eşitliği sağlandı.**
- 4- Mirasta kadın-erkek eşitliği sağlandı.**
- 5- Kadınlara istediği mesleği yapma hakkı tanındı.**

ÖNEMLİ

Medeni Kanun ile kadınlar sosyal, ekonomik ve hukuki haklar elde etmiş ama siyasi haklar elde etmemiştir.

MEDENİ KANUNUN ATATÜRK İLKELERİ İLE İLİŞKİSİ

Medeni Kanun'un
İlişkili olduğu ilkeler

Halkçılık

Milliyetçilik

Laiklik

İnkılapçılık

SOSYAL BİLGİLERİN SESİ

sosyalbilgilerinsesi

EĞİTİM İLE İLGİLİ YAPILAN İNKILAPLAR

Tevhidi
Tedrisat
Kanunu

Harf
İnkılabı

Millet
Mekteplerinin
Açılması

Türk Dil
Kurumu'nun
Açılması

Türk Tarih
Kurumu'nun
Açılması

Üniversite
Reformu

TEVHİD-İ TEDRİSAT KANUNU İLE;

- 1- Eğitim ve öğretimde birlik sağlandı.**
- 2- Kültür birliği sağlandı.**
- 3- Bütün eğitim kurumları MEB'e bağlandı.**
- 4- İlköğretim zorunlu ve ücretsiz oldu.**
- 5- Medreseler kapatıldı.**
- 6- Karma eğitime geçildi.**
- 7- Yabancı ve azınlık okulları eğitim faaliyetlerini MEB'in kontrolünde gerçekleştirmesi kararlaştırıldı.**

HARF İNKILABI (1 KASIM 1928)

Okuma yazma kolaylaştı ve okuryazar oranı arttı.

Çağdaşlaşma yolunda önemli bir adım atıldı.

Milli dil ve kültürün gelişmesi sağlandı.

Türkçe üzerinde Arapça'nın etkisi azaldı.

MİLLET MEKTEPLERİNİN AÇILMASI

Millet Mektepleri ile okuma yazma seferberliği başlatılarak, okuma yazma bilmeyen okul çağı dışındaki yetişkinlere (16-45) yeni harfleri öğretmek için Millet Mektepleri adıyla kurumlar açıldı.

SOSYAL BİLGİLERİN SESİ

sosyalbilgilerinsesi

TÜRK TARİH KURUMU

(15 NİSAN 1931)

Türk evladında tarih sevgisini ve bilincini geliştirmek, Türk tarihinin sadece Osmanlı ve İslam tarihiyle olmadığını göstermek, geçmişimizi araştırarak Türk tarihini aydınlatmak, Türklerin dünya uygarlığına yaptığı katkıları göz önüne sermek, milli tarih anlayışı oluşturarak milli kültürü korumak, yabancıların Türkler hakkında yaptıkları barbar savaş yanlısı gibi olumsuz propagandaları ortadan kaldırmak amacıyla Atatürk 15 Nisan 1931'de Türk Tarihi Tetkik Cemiyeti'ni kurdu. 1935 yılında ise adı Türk Tarih Kurumu oldu.

ÜNİVERSİTE REFORMU

Atatürk, bilimsel gelişmeleri hızlandırmak ve bilim insanları yetiştirmek istiyordu. Bu amaçla yükseköğretim ile ilgili yeni bir tasarı hazırlaması için İsviçre'den Prof. Dr. Albert Malche davet edildi. Malche, yaptığı incelemeler sonunda bir rapor hazırladı. Malche'nin raporu temel alınarak yapılan üniversite reformu ile Osmanlı Devleti'nde Üniversite olarak kurulan Darülfünun, 1933'te İstanbul Üniversitesine dönüştürüldü. Üniversite reformu doğrultusunda; Derslerde deney, gözlem ve uygulamalara ağırlık verildi, üniversitelerin akademik personel, bina ve malzeme ihtiyaçları giderildi, yurt dışından alanında uzman bilim insanı getirildi, Avrupa'daki çeşitli ülkelere yetiştirilmek üzere öğrenciler gönderilmiştir.

KÜLTÜR , SANAT ve SPOR ALANINDA YAPILAN YENİLİKLER - I

1. Ankara'da "Türk İnkılap Sergisi" açılmıştır.

2. Resim öğretmeni yetiştirmek için Gazi Eğitim Enstitüsünde resim bölümü açılmıştır.

3. 1937 yılında İstanbul'da "Resim ve Heykel Müzesi" açılmıştır.

4. Sanayi-i Nefise Mektebi, Güzel Sanatlar Akademisine dönüştürülmüştür.

5. 1924 yılında müzik öğretmeni yetiştirmek üzere MusikiMuallim Mektebi açılmıştır.

KÜLTÜR , SANAT ve SPOR ALANINDA YAPILAN YENİLİKLER - II

6. Avrupa'ya müzik eğitimi için öğrenciler gönderilmiştir.

7. Atatürk tarafından ilk Türk operasının kurulması için Adnan Saygun, ilk konservatuvar için Cemal Reşit Rey görevlendirilmiştir.

8. 1922 yılında İstanbul'da Türkiye'nin ilk spor teşkilatı olan "Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı" kurulmuştur.

KÜLTÜR , SANAT ve SPOR ALANINDA YAPILAN YENİLİKLER - III

9. Beden eğitimi öğretmeni yetiştirmek üzere Çapa Muallim Mektebi açılmış ve bu okula yurt dışından sporcular getirtilerek ders verdirilmiştir.

10. 1924 Paris Olimpiyatları'na sporcu gönderilerek ilk kez olimpiyatlara katılım sağlandı. Ülkemiz olimpiyatlarda ilk madalyamızı güreş branşında aldı

TOPLUMSAL ALANINDA YAPILAN YENİLİKLER

Şapka Kanunu /
Kılık Kıyafet
Kanunu

Tekke-Zaviye
ve Türbelerin
Kapatılması

Soyadı
Kanunu

Takvim
Saat Ölçüde
Değişiklik

Kadınlara
Siyasi Hak
Verilmesi

ŞAPKA İNKILABI ve KILIK KIYAFET KANUNU

Atatürk, Türk milletinin her anlamıyla çağdaş görünmesini istiyordu. Bu nedenle 1925 yılında Kastamonu gezisinde ilk kez şapka giyerek halka tanıttı. Atatürk her alanda olduğu gibi bu yeniliğide bizzat kendisi uygulayarak Türk halkına örnek oldu. Şapka, halk arasında kısa sürede benimsendi. 25 Kasım 1925 tarihinde, Şapka Giyilmesi Hakkında Kanun kabul edilerek fes ve kalpak giyilmesi yasaklandı.

ŞAPKA İNKILABI ve KILIK KIYAFET KANUNU

Şapka inkılabı toplum tarafından kabul görünce 1934 yılında “ Bazı Kisvelerin Giyilemeyeceğine Dair” kanun çıkarıldı. Osmanlı toplumu farklı dinlere mensup insanlardan oluşmaktaydı ve bunların kıyafetleri de farklıydı. Çıkarılan bu kanun ile de hangi din ve mezhepten olursa olsun ibadethanelerin dışında, dinî kıyafetle gezmeleri yasaklandı. Bu yasaktan sadece Diyanet İşleri Başkanı, Rum ve Ermeni Patrikleri ile Yahudi Hahambaşı muaf tutuldu. Böylelikle giyim kuşam konusundaki kargaşaya son verilerek milli birlik ve beraberlik güçlendirdi. Kılık kıyafet alanında yapılan yenilikler Halkçılık, Laiklik ve İnkılapçılık ilkeleri ile ilişkilidir.

TEKKE, ZAVIYE VE TÜRBELELERİN KAPATILMASI (30 KASIM 1925)

Tarikat üyelerinin bir araya geldikleri, dinî tören yaptıkları yerlere “tekke”, bu kurumların küçüklerine ise “zaviye” adı verilir.

Çıkarılan Kanunla;

1- Tekke, zaviye ve türbeler kapatıldı.

2-Şeyhlik, dervişlik, dedelik, seyitlik, çelebilik,türbedarlık gibi unvanlar yasaklandı.

3- Türk toplumunun laikleşmesi ve çağdaşlaşması konusunda önemli bir adım atıldı.

TAKVİM, SAAT VE ÖLÇÜLERDE DEĞİŞİKLİK

Batılı ülkelerle yaşanan ekonomik ve sosyal sıkıntıları gidermek, çağdaş ve modern bir devlet yolunda ilerlemek, ülke içinde yaşanacak ikilikleri önlemek amacıyla;Hicri takvim yerine miladî takvim, alaturka saat yerine uluslararası saat, Arapça rakamlar yerine uluslararası rakamlar, dirhem, okka gibi ağırlık birimi yerine kilogram, arşın, endaze, kulaç gibi uzunluk ölçü birimi yerine metre kullanılmaya başlanması ile takvim, saat ve ölçülerde değişikliğe gidilmiştir. Hafta tatili cuma günü yerine pazar gününe alınarak Avrupa ile ticari ilişkilerde oluşan sorun çözülmüş oldu.

SOYADI KANUNU

21 Haziran 1934 tarihinde çıkarılan kanun ile, her aileye bir soyadı verilmesine karar verildi. Soyadları seçilirken Türkçe olması, gülünç olmaması, genel ahlaka aykırı olmaması, ayrıcalık oluşturmaması, yabancı bir ırkı belirtmemesi zorunluydu.

Soyadı Kanunu ile;

- 1. Resmi işlerde yaşanan karışıklıklar sona erdi.**
- 2. Ayrıcalık belirten (ağa, hacı, hoca, molla, efendi, bey, paşa) unvanlar yasaklandı ve toplumsal eşitlik sağlandı.**
- 3. TBMM tarafından Mustafa Kemal'e Atatürk soyadı verildi.**

SOYADI KANUNUNUN ATATÜRK İLKELERİ İLE İLİŞKİSİ

Soyadı Kanun'un
İlişkili olduğu ilkeler

Halkçılık

Milliyetçilik

İnkılapçılık

SOSYAL BİLGİLERİN SESİ

sosyalbilgilerinsesi

İZMİR İKTİSAT KONGRESİ

(17 Şubat 1923)

Ülkenin ekonomi politikalarını belirlemek, Ekonomik bağımsızlığa ulaşmak, Milli ekonomi ilkelerini belirlemek, yerli sermayeyi desteklemek ve yerli malı kullanımını özendirmek için 17 Şubat 1923 yılında ülkenin her yerinden gelen çiftçi, işçi, tüccar ve sanayici temsilcilerinden oluşan 1135 temsilci İzmir İktisat Kongresine katıldı. Kongrede ülkenin tüm ekonomik sorunları görüşüldü. Kongrede, ekonomi ile ilgili önemli kararlar alındı.

İZMİR İKTİSAT KONGRESİ

(17 Şubat 1923)

Misak-ı İktisadi yani Ekonomi Andı kabul edildi.
Kongrede alınan kararlar;

- 1. Ham maddesi yurt içinde olan ürünlerin sanayisi kurulacak. Dışa bağımlılığı önlemek amaçlanmıştır.**
- 2. Özel teşebbüs desteklenmelidir. Teşvik-i Sanayi Kanunu çıkarıldı.**
- 3. Küçük işletmelerden hızla büyük işletmelere ve fabrikalara geçilmelidir. Ülkenin topyekûn kalkındırılması amaçlanmıştır.**
- 4. Yerli malı kullanımı artırılmalı ve tasarruf özendirilmeli. Milli Ekonomiye kurmak.**

İZMİR İKTİSAT KONGRESİ

(17 Şubat 1923)

**Misak- ı İktisadi yani Ekonomi Andı kabul edildi.
Kongrede alınan kararlar;**

5. Özel sektöre kredi sağlayacak bankalar kurulmalıdır.

6. Özel sektör tarafından gerçekleştirilemeyen işler devletçe yapılmalıdır.

7. Gümrük tarifeleri milli sanayinin kalkınma ihtiyaçlarına göre düzenlenmelidir.

8. Vergi ve toprak reformu yapılmalıdır.

ATATÜRK ORMAN ÇİFTLİĞİNİN KURULMASI

Yeşili ve doğayı çok seven Atatürk, Ankarada bir çiftlik kurmayı planlamıştı. Yapılan çalışmalar sonunda 1925 yılında Ankara'nın batısında, Türk tarımına öncülük eden Atatürk Orman Çiftliği kuruldu.

SOSYAL BİLGİLERİN SESİ

sosyalbilgilerin sesi

ATATÜRK ORMAN ÇİFTLİĞİNİN KURULMASI

Çiftliğin kuruluş amaçları;

1. Örnek çiftlik kurarak tarımı geliştirmek.
2. Ziraat konusunda uygulamalı eğitim yapmak.
3. Bazı bitkileri yetiştirip çiftçilere örnek olarak göstermek.
4. Halkın eğlenebileceği ve dinlenebileceği alan oluşturmak.
5. Ziraat Okuluna girecek gençlerin çiftlikte staj yapmalarını sağlamak.

SOSYAL BİLGİLERİN SESİ

sosyalbilgilerinsesi

AŞAR VERGİSİNİN KALDIRILMASI

Aşar vergisi, Osmanlı döneminde köylülerden, ürettikleri tarım ürünleri için %10 oranında alınan vergidir. Ekonominin temeli tarıma dayalı olan Cumhuriyetin ilk yıllarında büyük bir gelir kaynağı olan aşar halk üzerinde büyük bir yük oluőturuyordu. Halk ödeme zorluğu çektiği için 1925 te kaldırıldı. Böylece; çiftçinin omzundan ağır bir yük alınmış, tarımda gelir ve üretim artmıştır.

SANAYİ ALANINDA YAPILAN ÇALIŞMALAR

1923 yılında
Uşak Şeker
Fabrikası kuruldu.

1924'te
İş Bankası kuruldu.

1926 yılında
Kayseri Uçak
Fabrikası kuruldu.

1927 yılında
Teşvik-i Sanayi Ka-
nunu çıkarılmıştır.

1929 yılında
gümrük vergileri
artırıldı.

1933 yılında
I. Beş Yıllık Kalkınma
Planı hazırlandı.

1933
Eskişehir Şeker
Fabrikası kuruldu.

1933 yılında
Sümerbank
kuruldu.

1934
Bursa Süt
Fabrikası kuruldu.

1935 yılında
Maden Tetkik Arama
Enstitüsü kuruldu

1935 yılında
Etibank
kuruldu.

1939 - Karabük
Demir Çelik
Fabrikası kuruldu.

KABOTAJ KANUNU 1 TEMMUZ 1926

Bir devletin kendi kara sularında, deniz, göl ve akarsularında taşıt işletme, ülke limanları arasında yük ve yolcu taşıma hakkına sahip olmasına Kabotaj denir. Osmanlı Devleti'nde denizlerdeki taşıma ve işletme hakları yabancı şirketlerin elinde bulunuyordu. Bu durum millî egemenlik haklarını zedeleyen bir durumdu. Türk denizciliği bu uygulamalardan zarar görüyordu. İzmir İktisat Kongresi'nde, denizlerimizde faaliyet gösteren yabancı işletmelerin millileştirilmesi kararı alındı. 1 Temmuz 1926 tarihinde çıkarılan Kabotaj Kanunu ile Türk kara sularında yük ve yolcu taşıma ile işletme hakkı Türk denizcilere verildi, ekonomik bağımsızlık sağlandı ve milli ekonomimiz güçlendi. Ülkemizde hâlen 1 Temmuz tarihi, Kabotaj Bayramı olarak Türk denizcileri tarafından kutlanmaktadır. Kabotaj Kanunu Milliyeçilik ve Devletçilik ilkeleri ile ilişkilidir.

1929 DÜNYA EKONOMİK KRİZİ

1929 Ekonomik Krizi, 20. yüzyılın en önemli olaylardan biridir. Kriz, ABD'den başlayarak bütün dünya piyasalarına yayıldı. Krizin etkisiyle yatırımlar azaldı. Devlet özel sektöre destek verse de özel sektör bu krizden zarar gördü.

Yatırım yapılamadı, tarım ürünlerinin fiyatı ucuzladı, ihracat geliri azaldı, sanayileşme ve kalkınma hızı yavaşladı. Devlet ekonomiyi toparlamak için yatırım yapmaya yöneldi. Bunun üzerine devlet halkın temel ihtiyaçları için ağır sanayiye yönelik yatırımları kendisi yapmaya başladı. Bu durum devletçilik ilkesinin kabul edilmesine neden olmuştur.

SAĞLIK ALANINDA YAPILAN YENİLİKLER

1930 yılında
Umumi
Hıfzıssıhha
Kanunu çıkarıldı.

1937 yılında
kuduz aşısı
üretilmeye
başlandı.

Verem Savaş
Cemiyetleri
Dispanserler ve
Sanatoryumlar
kuruldu.

Hıfzıssıhha
Enstitüsü
kuruldu.

1934 yılında
çiçek aşısı
üretildi.

Serum ve
Aşı üretildi.

Hilal-i Ahmer
Kızılay'a
dönüştürüldü.

SAĞLIK ALANINDA YAPILAN ÇALIŞMALAR

Cumhuriyetin ilk yıllarında bir akciğer hastalığı olan vereme karşı savaş açılmış ve bu amaçla sanatoryumlar dispanserler açılmıştır. 1923 yılında Behçet Uz, İzmir Veremle Mücadele Cemiyetini kurdu. 1924 yılında İstanbul'da Sanatoryum açıldı.

Sanatoryum: Uzun dönemli tedavi gerektiren hastalıklara sahip (verem) hastaların iyileştirilmesi için kurulmuş sağlık kuruluşu.

1925 yılında İzmir'de veremle mücadele amacıyla ilk dispanser açıldı.

Dispanser: Ayakta tedavisi yapılabilecek durumdaki hastaların, hafif tedavi edilerek, karşılığında ücret talep edilmeyen bakım evi.

